

145565 - مستحقان زکات فطر

سوال

آیا می شود زکات فطر را به غیر از فقرا و بینوایان و برای دیگر گروه‌هایی که در قرآن به عنوان مستحقان زکات وارد شده داد؟

پاسخ مفصل

درباره این مساله میان علما . رحمهم الله . اختلاف است . شافعیان بر این هستند که مصارف زکات فطر مانند مصارف زکات مال است . نگا: «**أسنی المطالب**» (۱/ ۴۰۲).

مالکیان بر این رای هستند که زکات فطر صرفا مخصوص فقرا و مساکین است و شیخ الاسلام ابن تیمیه و ابن قیم نیز بر همین رای هستند و از میان معاصرین شیخ ابن باز همین را برگزیده است .

در «**حاشیة دسوقی**» (۱/ ۵۰۸) آمده است: «**زکات فطر به انسان آزاد مسلمان فقیر غیر هاشمی داده می شود نه به کسی که مسئول جمع آوری زکات است و نه برای تالیف قلوب غیر مسلمانان و نه برای آزادی بردگان یا برای ادای دین بدهکاران و نه برای مجاهد و غریبی که با آن به سرزمینش برسد، بلکه به کسی که دارای وصف فقر است..**».

شیخ الاسلام ابن تیمیه . رحمه الله . می گوید: «**این قول از نظر دلیل قوی تر است**» (مجموع الفتاوی: ۷۱ / ۲۵).

ابن قیم در زاد المعاد (۲/ ۲۲) می گوید: «**از روش ایشان . صلی الله علیه وسلم . این بود که این صدقه را خاصا به مساکین و بینوایان می داد و برای گروه های هشتگانه (مستحق زکات مال) ادا نمی کرد و به آن امر نیز نکرده و هیچ یک از صحابه و کسانی که پس از آنان آمدند چنین نکرده اند، بلکه یکی از اقوال نزد ما این است که دادن آن جز برای مساکین جایز نیست و این قول راجح و صحیح تر از قولی است که تقسیم آن بر گروه های هشتگانه را واجب می داند.**».

شیخ ابن باز . رحمه الله . می گوید: «و مصرف آن بر فقرا و بینوایان است، زیرا از ابن عباس . رضی الله عنها . ثابت است که فرمود: «**رسول الله . صلی الله علیه وسلم . زکات فطر را به عنوان پاک کننده روزه دار از لغو و بدهانی و غذایی برای بینوایان فرض نمود...**» (مجموع الفتاوی: ۲۰۲ / ۱۴).

والله اعلم